

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи*

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
психолого-медико-педагогічних основ
корекційної роботи
протокол № 1 від 27.08.2021р.

Завідувач кафедри

_____ **Олег ОПАЛЮК**

**АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ, ПАТОЛОГІЯ ДІТЕЙ З ВАЛЕОЛОГІЄЮ
ООК– 11**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Викладач (викладачі)	Михальська Юлія Анатоліївна
Контактний телефон	0384976368
E-mail	mykhalska@kpmu.edu.ua
Профайл викладача	https://k-psmpokr.kpmu.edu.ua/mykhalska-iuliia-anatoliivna/
Назва освітньої програми	Спеціальна освіта (Логопедія)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Статус дисципліни	Дисципліна професійної підготовки
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpmu.edu.ua/user/view.php?id=1756&course=8363

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ

Міждисциплінарні зв'язки	«Психологія», «Основи невро- та психопатології», «Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення»
Мова викладання	українська
Обсяг дисципліни	

Характеристика навчальної дисципліни

Найменування показників

	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2021-2022	2021-2022
Семестр вивчення	1	1
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	48 год.	12 год.
Лекційні заняття	22 год.	6 год.
Практичні заняття	26 год.	6 год.
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна та індивідуальна робота	72 год.	108 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

Анотація курсу. Програма вивчення навчальної дисципліни «Анатомія, фізіологія, патологія дітей з валеологією» складена відповідно до освітньо-професійної програми 016 Спеціальна освіта (Логопедія) ступеня вищої освіти бакалавр. Дисципліна відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Курс «Анатомія, фізіологія, патологія дітей з валеологією» покликаний надати майбутнім логопедом загальні знання анатомо-морфологічних особливостей будови людського організму, сформувати поняття про взаємозумовленість будови та функції дитячого органу (системи), про механізми регулювання фізіологічних процесів в організмі. Дати основні поняття вчення про хворобу, закономірності, причини і механізми перебігу патологічних процесів з метою збереження і життя, і здоров'я людини.

Консультації з навчальної дисципліни Консультації проводяться щопонеділка (14:05-16:05), місце проведення – кафедра (аудиторія 33а)

Мета і завдання курсу **Метою** курсу «Анатомія, фізіологія, патологія дітей з валеологією» є опанування здобувачами вищої освіти системи уявлень про анатомо-морфологічні та фізіологічні особливості будови людського організму, будову мозку, його функціональні і структурні взаємозв'язки, що лежать в основі фізіологічного забезпечення психічних процесів, мікроструктуру нервової тканини, провідні шляхи центральної нервової системи та механізми функціонування центральної нервової системи з метою розуміння психологічних явищ, збереження і життя, і здоров'я людині, профілактики відхилень стану здоров'я, а також для використання здобутих знань на роботі. Вивчення цього курсу сприяє розвитку творчих здібностей і формує певний рівень теоретичних і практичних знань, які здобуваються у різних формах: лекції, спостереження, практичні заняття, контрольні роботи, самостійне опрацювання літератури, написання рефератів та інше.

Завдання навчальної дисципліни:

- забезпечити отримання здобувачами вищої освіти знань з анатомії та фізіології дитячого організму;
- сформувати оздоровчий світогляд та поведінку людини;
- розвивати навички ведення здорового способу життя;
- навчити розпізнавати й оцінювати потенційні небезпеки для збереження здоров'я дітей;
- сформувати у здобувачів вищої освіти вміння використовувати теоретичні знання на практиці;

- виховувати у здобувачів вищої освіти працювистість, відповідальність до виконання завдань курсу, дисциплінованість, самостійність.

ФОРМАТ КУРСУ

Форми та види

проведення навчальних занять лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота.

Методи та форми контролю

Методи контролю: опитування на практичних заняттях, участь в дискусіях, тощо.

Форми контролю: розробка презентацій, програм, індивідуальних або групових проектів, тощо

Необхідне технічне та

програмне забезпечення, обладнання Технічне комп'ютерне забезпечення для показу презентацій

Інтегральна

компетентність (ІК)

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти в цілому та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК) Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 1 Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК 2 Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СХЕМА КУРСУ

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	разом	Кількість годин			
		у тому числі			
		лекцій	практичні	семіна	лабораторні
		занятт	занятт	занятт	занятт
		я	я	тя	тя
					самостійна робота

Змістовий модуль 1. Основи анатомії, фізіології та патології

Тема 1. Загальні основи анатомії, фізіології та патології	13	2	2	9
Тема 2. Будова, функції та патологія нервової системи	24	6	6	12
Тема 3. Фізіологія та патологія вищої нервової діяльності	18	4	4	10
Тема 4. Гуморальна регуляція. Патологія ендокринної системи	19	4	4	11
Тема 5. Анатомія і фізіологія аналізаторів	16	2	4	10

Разом за змістовим модулем 1	90	18	20	52
Змістовий модуль 2. Основи валеології				
Тема 6. Валеологія. Здоров'я та його складові.	14	2	2	10
Тема 7. Основи здорового способу життя	16	2	4	10
Разом за змістовим модулем 2	30	4	6	20
Разом годин	120	22	26	72

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	разом	у тому числі			
		лекцій	практичних	семінальних	самостійних
		заняття	заняття	заняття	робот
		я	я	тя	а

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Загальні основи анатомії, фізіології та патології	16	1	1	14
Тема 2. Будова, функції та патологія нервової системи	24	1	1	22
Тема 3. Фізіологія та патологія вищої нервової діяльності	20	1	1	18
Тема 4. Гуморальна регуляція. Патологія ендокринної системи	20	1	1	18
Тема 5. Анатомія і фізіологія аналізаторів	20	1	1	18
Тема 6. Валеологія. Основи здорового способу життя	20	1	1	18
Разом за змістовим модулем 1	120	6	6	108
Разом годин	120	6	6	108

Програмні результати навчання

РН 3 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 9 Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах середньої освіти тощо.

РН 16 Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН 17 Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КПНУ https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про

дотримання

академічної

добросовісності

<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>

2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням:

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Форми оцінювання

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

<https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVFjdnA0dEV1YmFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0hXDwe08FZrsfoQ>

Таблиця 1

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
			відмінно	зараховано
90-100	A (відмінно)	10		
82-89	B (дуже добре)	25		
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10	задовільно	
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю	1. Розвиток анатомічних та фізіологічних знань. 2. Загальні анатомічні та фізіологічні поняття. 3. Будова і функції нервової системи. 4. Будова і функції спинного мозку. 5. Будова і функції головного мозку. 6. Будова і функції лімбічної системи. 7. Будова і функції соматичної та автономної нервової системи. 8. Основні поняття ВНД. 9. Форми поведінки. 10. Процеси ВНД: пам'ять та увага, емоційна сфери особистості та їх порушення. 11. Типи ВНД. 12. Центральні органи ендокринної системи.
--	---

	13. Органи периферійного відділу ендокринної системи. 14. Будова зорового аналізатора. 15. Загальна характеристика слухового аналізатора. 16. Загальна характеристика нюхового аналізатору. 17. Загальна характеристика смакового аналізатору. 18. Загальна характеристика тактильного аналізатору. 19. Взаємодія аналізаторів під час приймання інформації. 20. Поняття про здоров'я та його складові. 21. Здоров'я як практична і культурологічна проблема. 22. Здоров'я і хвороба. 23. Мета та завдання валеологічної освіти педагогічних працівників. 24. Законодавча та нормативно-правова база України як підстава для реалізації прав дитини на життя і здоров'я.
Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)	Основна: 1. Грибан В. Г. Валеологія : підручник 2-ге вид. перероб. та доп. К . : «Центр учбової літератури», 2012. 342 с. 2. Коляденко Г. І. Анатомія людини: Підруч. 3-тє вид. Київ: Либідь, 2005. 384с. 3. Сидоренко, П. І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини : підручник. Київ : Медицина, 2015. 199 с.

Допоміжна:

1. Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики : навч. посіб. для студ. пед. ф-тів ун-тів /Л. І. Прокопенко, О. А. Біда, Г. В. Луценко та ін./ Черкаси : ЧНУ, 2011. 361 с.
2. Анатомія та фізіологія дитячого організму. Основи медичних знань. Валеологія : навч.-метод. посіб. Н. І. Коцур, Л. П. Товкун, Н. І. Годун, О. М. Миздренко. Переяслав-Хмельницький : О. М. Лукашевич, 2014. 322 с.
3. Березан О. І. Анатомія та еволюція нервової системи. Навчальний посібник. К. : «Академвидав», 2013. 160с.
4. Кузів О.Є. Анатомія та еволюція нервової системи людини: курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 80 с.
5. Купчак С. В. Анатомія та еволюція центральної нервової системи : курс лекцій. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. 150 с.
6. Маруненко І. М. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи: Навчальний посібник І. М. Маруненко, Є. О. Неведомська, Г. І. Волковська. К.: Центр учбової літератури, 2013. 184 с.
7. Маруненко І. М. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. І. М. Маруненко, Є. О. Неведомська, В. І. Бобрицька. К.: ВД Професіонал, 2006. 480 с.
8. Маруненко І. М. Основи валеології: навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних і самостійних робіт [для студ. небіол. спец. вищ. навч. закл.] І. М. Маруненко, Г. І. Волковська, Є. О. Неведомська. 3-тє вид. перероб. і доп. К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. 48 с.Майдіков Ю.Л., Корсун С.І. Нервова система і психічна діяльність людини: Навч. посіб. К., Магістр- ХХІ сторіччя, 2007. 280с.
9. Методи оцінки фізичного розвитку і здоров'я дитячого населення : навч. посіб. Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика, Каф. гігієни харчування і гігієни дітей та підлітків ; уклад.: О. П. Івахно, І. П. Козярін, Ю. В. Немцева. 2-ге вид., переробл. і доп. К. : Центр ДЗК, 2014. 127 с.
10. Михальська Ю. А. Здоров'язберігаючі технології при роботі з дітьми із обмеженими можливостями здоров'я : Навчальний посібник / Ю.А. Михальська, А.В. Михальський, Е.О. Жигульова Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2020. 228с.
11. Михальська Ю. А. Роль генетичних патологій у порушеннях мовлення. Актуальні проблеми сучасної психології: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень молодих науковців: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 15 листопада 2018 р., Кам'янець-Подільський / За ред. С.Д.Максименка, Л.А. Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2018. С. 116-119.
12. Мойсак О. Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я : навчальний посібник для студентів педагогічних закладів освіти О. Д. Мойсак. 5-е видання, виправлене та доповнене. К. : Арістей, 2008. 616 с.
13. Неведомська Є. О. Анатомія та фізіологія нервової системи: навч. посіб. для практичних робіт для студ. вищ. навч. закл. К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 40 с.

	14. Основи нейрофізіології та вищої нервової діяльності : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Е. Д. Боярчук, С. В. Левенець, С. В. Гаврилюк. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Т. Шевченка», 2010. 166 с. 15. Помогайбо В. М., Березан О.І. Анатомія та еволюція нервової системи : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2013. 158 с. 16. Тлумачний словник-довідник з анатомії, фізіології, патології дітей з основами генетики : навч. посіб. для студ. пед. ф-тів ун-тів /О. А. Біда, Л. І. Прокопенко, Г. В. Луценко та ін./. Черкаси : ЧНУ, 2011. 170 с. 17. Форняк Н. М. Анатомія та еволюція нервової системи: Практикум. Рівне: Ред.-вид. центр Міжнар. ун-ту "РЕГІ" ім. акад. Степана Дем'янчука, 2003. 152 с. 18. Чорнокульський С. Т. Анатомія центральної нервової системи. Навчально-методичний посібник. Київ: Книга плюс, 2003. 160с. Інтернет-ресурси: 1. Бібліотека ім. В.І.Вернадського [Електронний ресурс] // режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua 2. Бібліотека МАУП [Електронний ресурс] // режим доступу: library.iapm.edu.ua/metod/2328.pdf 3. Словники України on-line [Електронний ресурс] // режим доступу: http://www.ulif.org.ua/ulp/dict_all/
--	--